

Konkurs Przedmiotowy z Geografii

dla uczniów szkół podstawowych województwa kujawsko – pomorskiego

Etap wojewódzki – 2 marca 2023 r.

Kod ucznia: _____

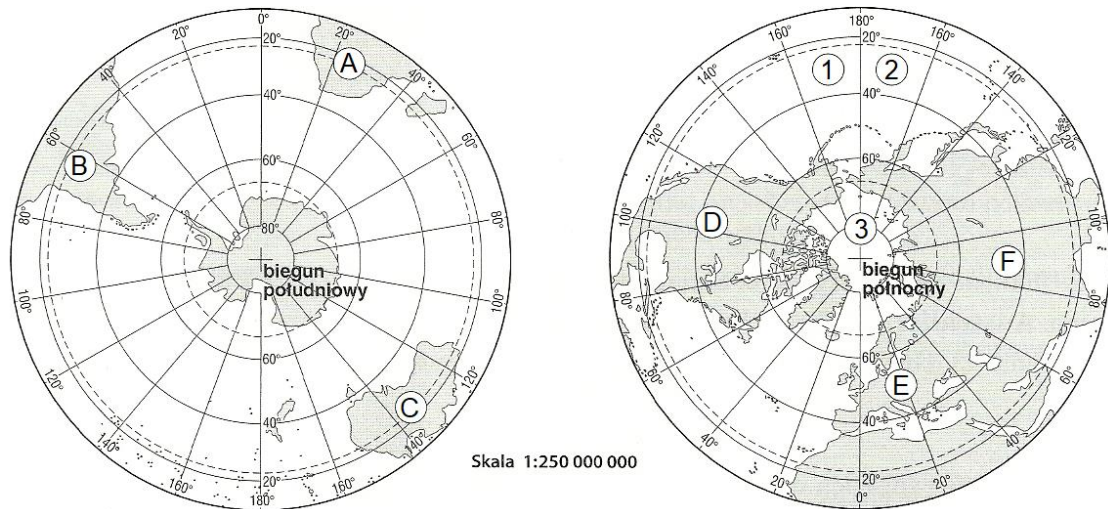
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój zestaw jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy zawiera **11 stron i składa się z 22 zadań**. Jeżeli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku zgłoś ten fakt komisji konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia zadań.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. W trakcie konkursu obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych.
8. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut**. **Po zapoznaniu się z instrukcją zostanie podany faktyczny czas rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem.**
9. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, którą można uzyskać.

Zadanie 1. (0 – 9 p.)

Na mapach literami A - F oznaczono kontynenty, a cyframi 1 - 3 zaznaczono wybrane punkty na oceanach.

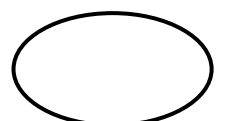

A – Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe informacje były prawdziwe.

- Najbliżej Antarktydy znajduje się **Afryka / Ameryka Południowa**.
- W Arktyce biegun geograficzny położony jest na **kontynencie / oceanie**.
- Słabiej rozwiniętą linię brzegową mają kontynenty oznaczone literami **A,B,C / D,E,F**.
- Azję oblewają wody **trzech / czterech** oceanów.
- Umowną granicę między Azją i Afryką stanowi Kanał **Sueski / Kiloński**.
- Część umownej granicy między Europą i Azją przebiega wschodnim podnóżem **Uralu / Kaukazu**.

B – Wybierz odpowiedzi.

- Jeżeli powierzchnia Azji wynosi ok. 44 mln km² to na mapie w skali 1: 250 000 000 powinna wynosić ona około:
A – 2 cm²,   B – 7 cm²,   C – 17 cm².
- Jeżeli w punkcie 1 jest godzina 23:00 w sobotę to w punkcie 2 jest:
A – sobotnie południe,   B – zaczyna się niedziela,   C – rozpoczyna się piątek.
- Najkrótsza trasa z punktu 1 do punktu 3 prowadzi przez:
A – Cieśninę Beringa,   B – Cieśninę Magellana,   C – Kanał Panamski.

Zadanie 2. (0 – 3p.)

Na rysunkach przedstawiono czas trwania dni (kolor biały) i nocy (kolor szary) w ciągu roku w wybranych miejscach kuli ziemskiej.

Połącz w pary rysunek z miejscem na kuli ziemskiej.

Źródło: R. Domachowski, G. Młynarczyk, E. Pelle, *Geografia – zadania na mapach konturowych i topograficznych*, Demart, Warszawa 2004

1. koło podbiegunowe północne   2. biegun południowy   3. równik

Odpowiedź: A - ..... B - ..... C - .....

Zadanie 3. (0 – 3 p.)

W tabeli zamieszczono współrzędne geograficzne wybranych miast w Polsce. Oceń poniższe informacje. Wybierz prawdę lub fałsz.

Bydgoszcz	53 ⁰ 10'N, 18 ⁰ 00'E
Kraków	50 ⁰ 00'N, 20 ⁰ 00'E
Rzeszów	50 ⁰ 00'N, 22 ⁰ 00'E

Z Bydgoszczy jest bliżej do równika niż do bieguna północnego.	Prawda	Fałsz
Letnie dni w Bydgoszczy są dłuższe niż w Krakowie.	Prawda	Fałsz
Słońce zawsze szybciej zachodzi w Bydgoszczy niż w Rzeszowie.	Prawda	Fałsz

Zadanie 4. (0 – 4 p.)

Do nazwisk polskich odkrywców i zdobywców przydziel jedno z ich osiągnięć.

1.	Marek Kamiński	A.	Odkrywca pierwszej planety poza Układem Słonecznym.
2.	Aleksander Wolszczan	B.	Twórca teorii heliocentrycznej, wielkiej rewolucji w nauce.
3.	Jerzy Kukuczka	C.	Pierwszy zdobywca obu biegunów Ziemi w jednym roku.
4.	Mikołaj Kopernik	D.	Pierwszy polski zdobywca Korony Himalajów i Karakorum.

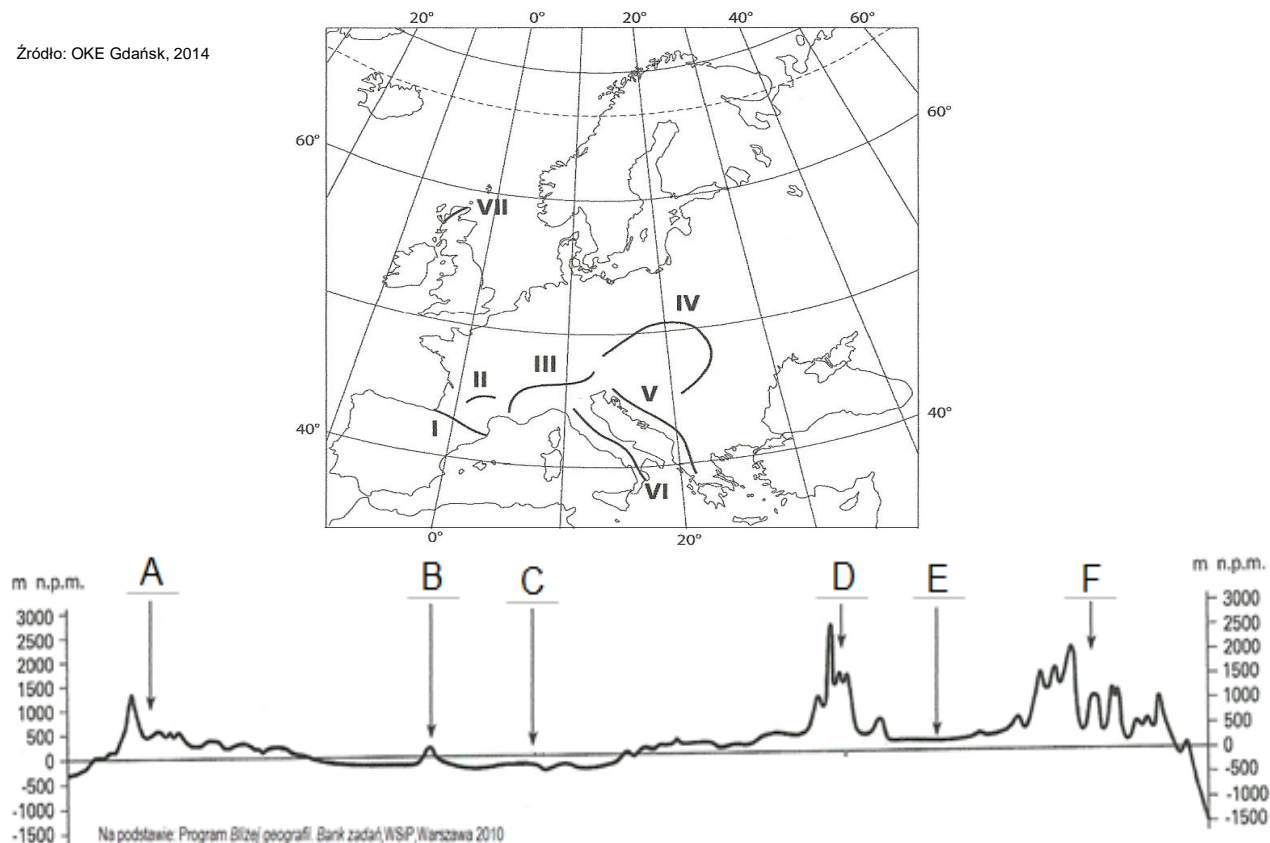
Odpowiedź: 1 - ..... 2 - ..... 3 - ..... 4 - .....

Zadanie 5. (0 – 6 p.)

Na mapie cyframi I – VII zaznaczono wybrane pasma górskie. Na profilu hipsometrycznym, wykonanym wzdłuż południka 20°E, literami A – F zaznaczono położenie wybranych obiektów geograficznych.

Źródło: OKE Gdańsk, 2014

A – Oceń poniższe informacje. Wybierz prawdę lub fałsz.

Literą A oznaczono góry Skandynawskie, a literą D Karpaty.	Prawda	Fałsz
Literą C oznaczono Bałtyk, a literą B jedną z wysp na tym morzu.	Prawda	Fałsz
Literą F oznaczono Alpy, a literą E Wielką Nizinę Węgierską.	Prawda	Fałsz

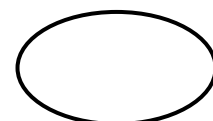
B – Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A. lub B. i jej rozszerzenie 1. lub 2.

Na szerokości geograficznej 40°N znajduje się:

A	Półwysep Bałkański, Morze Egejskie	oraz	1	Finlandia i Rosja.
B	Półwysep Kolski, Morze Barentsa		2	Hiszpania i Portugalia.

C – Wybierz zestaw, w którym poprawnie określono położenie pasm górskich.

- A – cyfrą I oznaczono Pireneje, a cyfrą VI Apeniny,
- B – cyfrą II oznaczono Alpy, a cyfrą VII Góry Kaledońskie,
- C – cyfrą IV oznaczono Alpy, a cyfrą V Góry Dynarskie,
- D – cyfrą I oznaczono Pireneje, a cyfrą VI Alpy.

Zadanie 6. (0 – 3 p.)

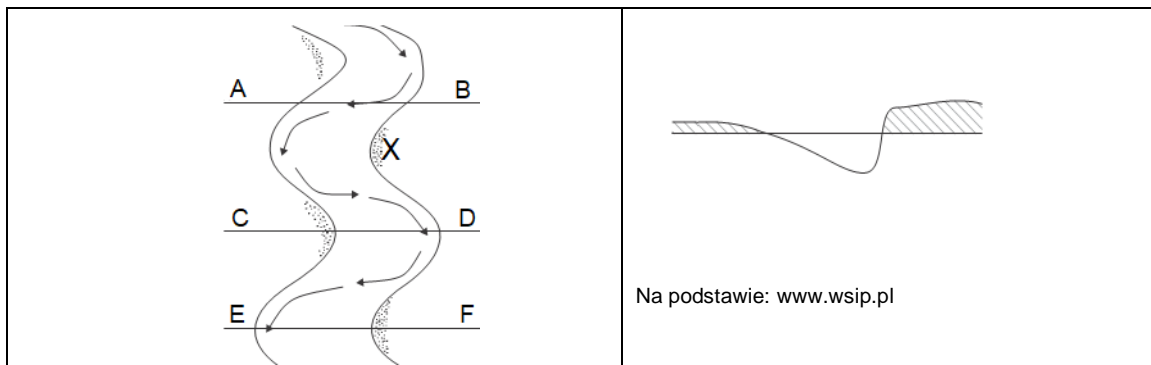
Dobierz określenia do zestawu europejskich rzek i jezior.

1. Łaba, Ren, Tamiza	A. Najdłuższe rzeki w Europie.
2. Dunaj, Pad, Wołga	B. Rzeki uchodzące do Morza Północnego.
3. Ładoga, Onega, Wener	C. Największe naturalne jeziora w Europie.
	D. Rzeki o ujściu deltowym.

Odpowiedź: 1 - ..... 2 - ..... 3 - .....

Zadanie 7. (0 – 2 p.)

Rysunek przedstawia meandrującą rzekę oraz profil poprzeczny jej koryta. Wybierz odpowiedzi.

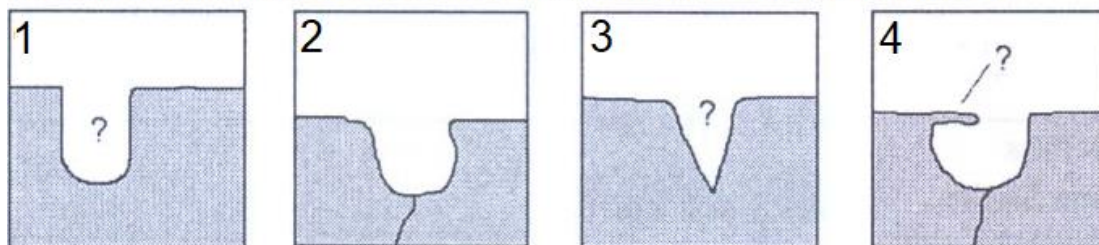

- Na rysunku literą X wskazano miejsce:
A – erozji bocznej,   B – akumulacji,   C – erozji wgłębnej.
- Profil poprzeczny koryta rzeki wykonano wzdłuż linii: A B / C D / EF

Zadanie 8. (0 – 2 p.)

Rysunki 1 - 6 przedstawiają początkowe i końcowe stadium form terenu występujących w Polsce. Połącz w pary rysunki tak, aby stanowiły początkowy i końcowy etap tworzenia się danej formy.

Na podstawie: T. Kozioł, W. Srokosz, M. K. Szmiłel, Geografia. Wv dawnictwo Szkolne Omega. Kraków 2001

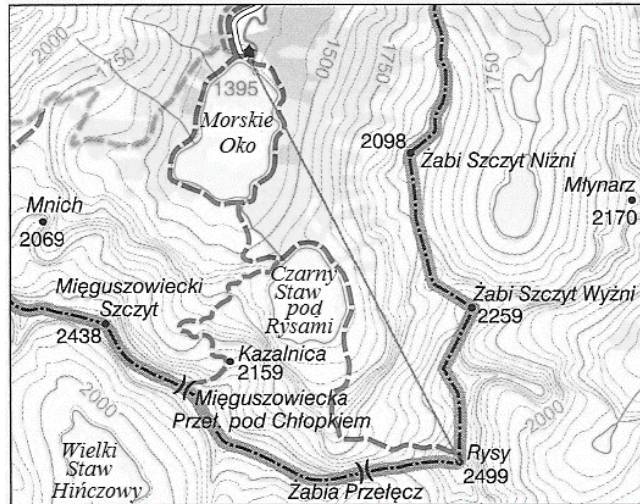

Odpowiedź: ----   ----

Zadanie 9. (0 – 5 p.)

Rozpoznaj fragment Tatr na mapie turystycznej. Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe informacje były prawdziwe.

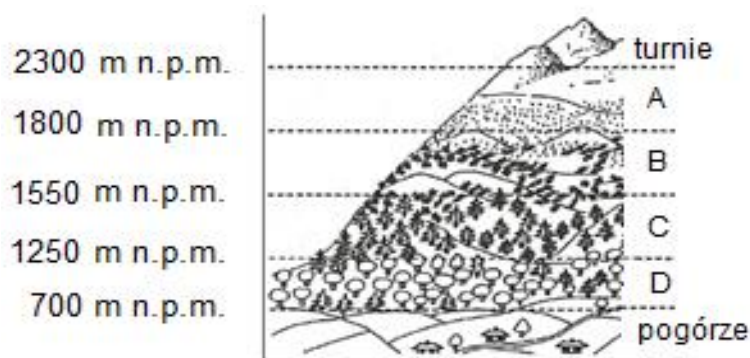
Źródło: R. Malarz, Puls Ziemi 1, Nowa Era, Warszawa 2015

Mapa przedstawia **Tatry Wysokie / Tatry Zachodnie** zbudowane głównie ze skał **granitowych / wapiennych**. Największy wpływ na rzeźbę tego obszaru miały fałdowania **alpejskie / hercyńskie**. Krajobraz wysokogórski charakteryzuje się występowaniem wąskich grzbietów nazywanych **żlebami / graniami** oraz głębokich dolin. Obecność jezior cyrkowych świadczy o pobycie na tym terenie **lodowców górskich / lądolodu skandynawskiego**.

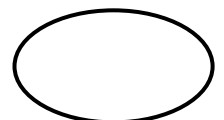
Zadanie 10. (0 – 2 p.)

Schemat przedstawia piętrowy układ roślinności w Tatrach. Wybierz odpowiedzi.

Na podstawie: F. Szlajfer, Z. Zaniewicz, T. Rachwał, R. Malarz, Planeta Nowa 5, Nowa Era, 2018

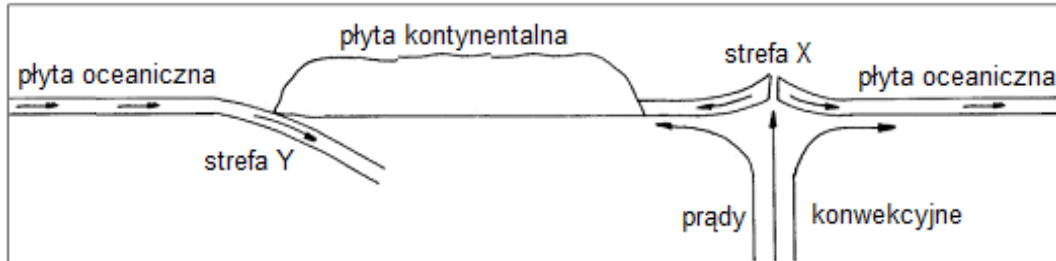

- Piętro hal (górskich łąk) na schemacie oznaczono literą: A / B / C / D.
- Górna granica lasu w Tatrach przebiega na wysokości około:
A – 700 m n.p.m.,   B – 1550 m n.p.m.,   C – 1800 m n.p.m.

Zadanie 11. (0 – 4 p.)

Na rysunku przedstawiającym przekrój przez litosferę wyróżniono strefę X i strefę Y. Oceń poniższe informacje. Wybierz prawdę lub fałsz.

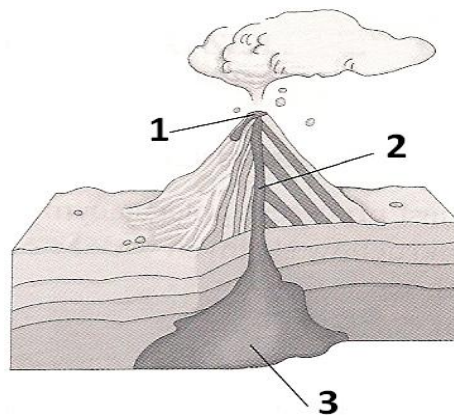

Na podstawie: <http://geografia.opracowania.pl>

Strefa X to strefa kolizji płyt litosfery.	Prawda	Fałsz
W strefie spredingu (ryftu) powstają rowy oceaniczne.	Prawda	Fałsz
Na Islandii płyty litosfery odsuwają się od siebie.	Prawda	Fałsz
W strefie X i w strefie Y występują wulkany i trzęsienia ziemi.	Prawda	Fałsz

Zadanie 12. (0 – 4 p.)

Na rysunku przedstawiono przekrój przez wulkan. Dokończ zdania. Wybierz odpowiedzi A. lub B. i ich rozszerzenia 1. lub 2.

Źródło: Malarz R., Planeta Nowa, Nowa Era, Straszyn 2009.

- Część wulkanu oznaczona na rysunku cyfrą 2 to:

A.	krater,	przez który z głębi ziemi wydobywa się	1.	magma.
B.	komin,		2.	ława.

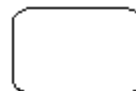
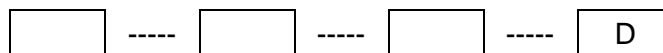
- Z roztopionej masy skalnej wypływającej na powierzchnię tworzą się:

A.	czarne skały wulkaniczne,	nazywane	1.	bazaltami.
B.	szare skały osadowe,		2.	granitami.

Zadanie 13. (0 – 1 p.)

Uzupełnij schemat, wpisując w odpowiednie pola litery A – C tak, aby zachować ciąg przyczynowo – skutkowy powstania jednej z naturalnych katastrof w Japonii.

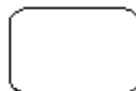
- A – tsunami   C – podwodne trzęsienie ziemi
B – ruchy płyt litosfery   D – zagrożenie życia ludzi i straty materialne

Zadanie 14. (0 – 5 p.)

Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania opisywały USA.

Stany Zjednoczone to wysoko rozwinięty kraj **emigracyjny / imigracyjny**. Największe skupisko ludności znajduje się na wybrzeżu **Atlantyku / Pacyfiku**, gdzie powstało pierwsze na świecie megalopolis. Największy odsetek pracujących zatrudniony jest w **usługach / przemyśle**. W rolnictwie pracuje niewiele ludności, ale wytwarza ono znaczne nadwyżki żywności, które przeznaczane są na **eksport / import**. Bardzo dużą rolę w gospodarce odgrywa przemysł zaawansowanych technologii, do którego zalicza się przemysł **metalurgiczny / elektroniczny**.

Zadanie 15. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Które z poniższych czynników wpłynęły na rozwój Doliny Krzemowej – pierwszej na świecie technopolii?

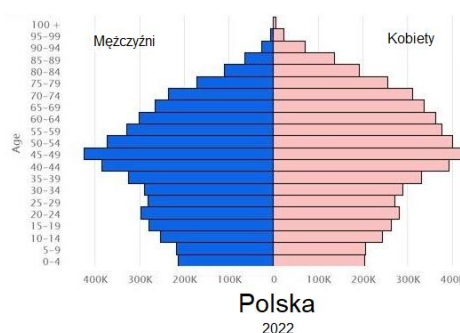
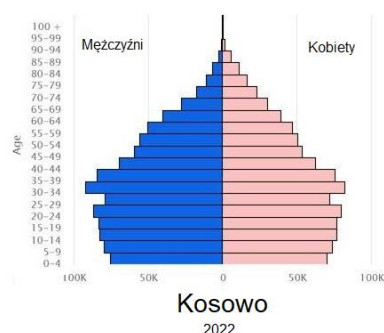
- I. Duże zasoby surowców mineralnych.
II. Dostęp do wysoko wykwalifikowanej kadry pracowników.
III. Położenie w pobliżu uniwersytetów i centrów badawczych.
A – tylko I,   B – I i II   C – I, II i III   D – II i III

Zadanie 16. (0 – 2 p.)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A. lub B. i jej rozszerzenie 1. lub 2.

Źródło: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries>

Starsze społeczeństwo przedstawia piramida płci i wieku ludności:

A.	Kosowa,	jest ono charakterystyczne	1.	dla większości krajów europejskich.
B.	Polski,		2.	tylko dla najbogatszych państw.

Zadanie 17. (0 – 6 p.)

Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania opisywały różnicowanie kulturowe ludności Europy.

Zachodni sąsiedzi Polski posługują się głównie językiem **słowiańskim / germańskim**, natomiast języki naszych południowych i wschodnich sąsiadów zaliczane są do języków **słowiańskich / romańskich**. Białorusini i Ukraińcy to wyznawcy **judaizmu / prawosławia**, wyznawcy islamu zamieszkują przede wszystkim **Albanię i Kosowo / Litwę i Estonię**, a protestanci żyją głównie w **północnej / południowej** części kontynentu. W wyniku migracji **wzrasta / maleje** różnicowanie kulturowe ludności Europy.

Zadanie 18. (0 – 2 p.)

Do religii przyporządkuj zdjęcie przedstawiające miejsce kultu jej wyznawców.

Religia: 1 – islam, 2 – prawosławie.

A

B

C

Źródło: Internet, Grafika

Odpowiedź: 1 - ..... 2 - .....

Zadanie 19. (0 – 1 p.)

Uzupełnij schemat, wpisując w odpowiednie pola litery A – C tak, aby zachować ciąg przyczynowo – skutkowy przedstawiający następstwa wycinania lasów równikowych.

- A – Wycinanie lasów równikowych
- B – Globalne ocieplenie
- C – Wzrost ilości dwutlenku węgla w atmosferze
- D – Intensywne topnienie pokryw lodowych

---- ---- ---- D

Zadanie 20. (0 – 4 p.)

Zdjęcia przedstawiają wybrane atrakcje z wyjazdu turystycznego do Australii.
Oceń każde dokończenie zdania. Wybierz tak lub nie.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

Na podstawie pamiątkowych zdjęć można stwierdzić, że turyści:

Zwiedzali stolicę Australii.	Tak	Nie
Obserwowali endemity.	Tak	Nie
Wędrowali po najwyższych górach Australii.	Tak	Nie
Podziwiali święte miejsce Aborygenów.	Tak	Nie

Zadanie 21. (0 – 1 p.)

Zdjęcie satelitarne przedstawia cyklon tropikalny, w tej części świata nazywany huraganem. Wybierz odpowiedź.

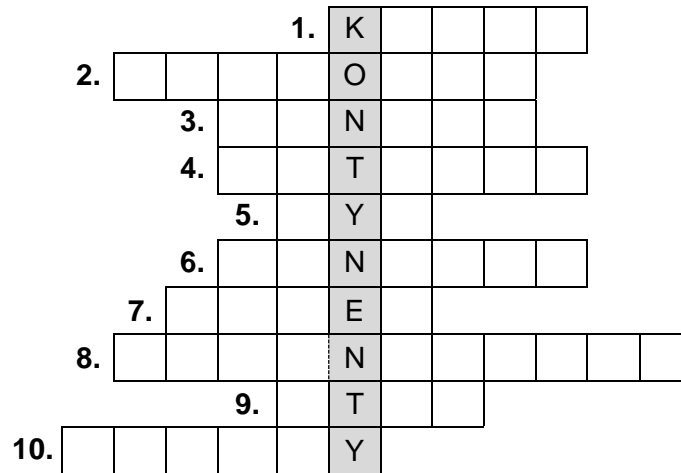
Źródło: Internet, Grafika

O bardzo silnych wiatrach i intensywnych opadach powinni być ostrzeżeni mieszkańcy:

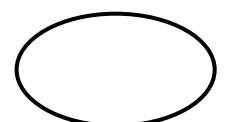
- A – Półwyspu Labrador,   C – Florydy i Kuby,
B – Półwyspu Arabskiego,   D – Madagaskaru.

Zadanie 22. (0 – 10 p.)

Rozwiąż krzyżówkę wpisując hasła z zakresu geografii regionalnej świata.

1. Warstwy społeczne wyznawców hinduizmu w Indiach.
2. Region Ameryki Południowej, w którym rosną wilgotne lasy równikowe.
3. Wiatr okresowo zmienny wiejący w Azji Południowo- Wschodniej.
4. Charakterystyczna forma ukształtowania powierzchni w Afryce, np. ... Konga.
5. Zboże, główna roślina żywieniowa ludności w Chinach i Indiach.
6. Zwierzę zamieszkujące wybrzeża Antarktydy.
7. Region położony na południe od Sahary, zagrożony pustynnieniem.
8. Wielkie bogactwo (surowiec mineralny) państw położonych nad Zatoką Perską.
9. Wyspa koralowa w kształcie pierścienia.
10. Dzielnice wielkich miast zamieszkałe przez najuboższą ludność.

Brudnopis